

KALENDARIUM ZGROMADZENIA SIÓSTR ŚW. ELŻBIETY

- 1805 Urodziła się Dorota Klara Wolff w Prudniku na Śląsku, członkini III Zakonu św. Franciszka z Asyżu, inicjatorka Zgromadzenia Szarych Sióstr św. Elżbiety.
- 1813 Urodziła się w Nysie Matylda Merkert, współzałożycielka Zgromadzenia, również tercjarka Zakonu Franciszkańskiego.
- 1817 Urodziła się w Nysie Maria Luiza Merkert, siostra Matyldy, tercjarka Zakonu św. Franciszka, założycielka Zgromadzenia i pierwsza przełożona generalna.
- 1817 Urodziła się w Nysie Franciszka Werner, członkini III Zakonu św. Franciszka, założycielka Zgromadzenia i druga przełożona generalna.
- 1841 Dorota Klara Wolff, w czasie pielgrzymki do świątyń praskich, zrozumiała swoje zadanie życiowe: pielęgnować bezinteresownie biednych i opuszczonych chorych w ich własnych mieszkaniach.
- 1842 Dorota Klara Wolff i Franciszka Werner odbyły pielgrzymkę do Barda i Wambierzyc, polecając się opiece Najśw. Maryi Panny.
- 1842 Dorota Klara Wolff wspólnie z Matyldą Merkert, Marią Luizą Merkert i Franciszką Werner rozpoczęły w Nysie pielęgnację chorych po domach.
- 1843 Siostry nosiły strój śląski powszechnie przyjęty: szara długa suknia, biały czepiec, a na nim szary śląski kapelusz, na ramionach szara chusta. Nazywały się Szarymi Siostrami, a przez władze i lud nazywane — Siostrami miłosierdzia.
- 1843 6. III. Władze miejskie Nysy zażądały od ks. dziekana Dominika Otto wyjaśnienia sprawy działalności Szarych Sióstr.
13. III. W czasie przesłuchania Klara Wolff złożyła policji wyczerpujące wyjaśnienie: podjęły jednomyślnie, z pobudek religijnych, nieść bezinteresownie pomoc biednym i opuszczonym chorym.
- 1843 27. IX. Roczna działalność Szarych Sióstr wykazała: 110 pielęgnacji chorych, z których 64 powróciło do zupełnego zdrowia, 7108 porcji żywnościowych rozdzielonych biednym.
- 1844 31 lipca ks. Franciszek Ksawery Fischer wręczył w uroczystość św. Ignacego Loyoli siostrom pierwsze statuty.
- 1844 Po dwu latach siostry zmieniły kolor sukni czyli habitu z sza-

- rego na czarny, pozostawiając chustę i nakrycie głowy koloru szarego.
- 1845 1. XII. Na prośbę ks. Fischera książe-biskup wrocławski Melchior Diepenbrock przydzielił siostronom cały dom altarzystów w Nysie do bezpłatnego użytku.
- 1845 Trzeci rok działalności zrzeszenia Szarych Sióstr — według sprawozdania skierowanego do władzy kościelnej we Wrocławiu — dał następujące wyniki: pielęgnowanie 389 chorych, ubogim wydano 11.093 porcji posiłków.
- 1846 27. II. Powstała pierwsza filia Szarych Sióstr w Prudniku. Do pielęgniactwa w szpitalu chorych na tyfus przydzielono siostrę Matyldę Markert i siostrę Franciszkę Werner.
- 1846 8. V. Matylda Merkert, zarażona tyfusem, zmarła w Prudniku i tamże ją pochowano.
Franciszka Werner, wyczerpana fizycznie, wróciła do Nysy.
- 1846 30. XI. Wyznaczone urzędowo przez ks. Fischera — Klara Wolff i Maria Merkert udały się do nowicjatu sióstr boromeuszek w Pradze.
24. XII. Zostały przyjęte do nowicjatu i otrzymały ubiór zakonnny sióstr boromeuszek.
- 1847 Dorota Klara Wolff opuściła nowicjat sióstr boromeuszek w Pradze i powróciła do Nysy na skutek rozterki wewnętrznej, gdyż poznała rozbieżność pomiędzy regułą sióstr boromeuszek (których głównym celem jest pielęgnowanie chorych w szpitalach) a swoim powołaniem do pielęgnowania chorych tylko ambulatoryjnie. Po powrocie zachęcała Szare Siostry w Nysie do wytrwania w pierwotnej idei, a sama na skutek niechęci niektórych duchownych w Nysie udała się do Bystrzycy Kłodzkiej, by tam kontynuować pracę charytatywną — ambulatoryjnie.
- 1848 Maria Merkert jako nowicjuszka została wysłana do Lutomerzyc, do domu zakonnego sióstr boromeuszek. Tu odwiedziła ją Franciszka Werner ukazując jej przykrą sytuację Szarych Sióstr w Nysie.
- 1848 Franciszka Werner z pozostałymi Szarymi Siostrami otrzymała polecenie od władzy duchownej przeniesienia się z domu altarzystów do szpitala w Nysie i wstąpienia do nowicjatu sióstr boromeuszek.
- 1849 27. II. Maria Merkert powróciła do Nysy; powrotu jej domagali się mieszkańcy Nysy dla utrzymania terenowej pielęgniactwa chorych.
Z Marią Merkert przybyła z Pragi Helena Tychy, boromeuszka, którą wyznaczono na przełożoną pozostałych Szarych Sióstr w domu altarzystów.
- 1849 Dorota Klara Wolff — realizując pierwotną ideę — założyła po raz drugi w Bystrzycy Kł. stowarzyszenie sióstr pielęgniarek,

- oparte na regule III Zakonu św. Franciszka z Asyżu, w tym samym stroju i o tej samej nazwie podobnie jak w Nysie.
- 1850 19 czerwca Franciszka Werner opuściła nowicjat sióstr boromeuszek chcąc pozostać wierną powołaniu do ambulatoryjnej pielęgniactwa chorych.
- 1850 30. VI. Maria Merkert opuściła nowicjat sióstr boromeuszek.
- 1850 4. XI. Maria Merkert i Franciszka Werner zwróciły się do Magistratu nyskiego o opiekę nad swoją ponowną działalnością charytatywną.
- 1850 19. XI. Szare Siostry obrały św. Elżbietę jako Patronkę stowarzyszenia, uznanego już przez Magistrat miasta Nysy.
- 1851 7. II. Ks. Jakub Buchmann wziął w obronę Szare Siostry. Podobnie uczynił to ks. Melchior kard. Diepenbrock w liście pasterskim (24. II.).
- 1852 Misje św. odbyte w parafii nyskiej zakończyły ataki na Szare Siostry.
- 1852 Do stowarzyszenia wstąpiło 10 kandydatek.
1. V. Szare Siostry przeprowadziły się do zakupionego domku w Nysie przy ul. Szkolnej.
- 1852 8. V. Magistrat w Nysie objął opiekę nad Siostrami.
- 1852 1. VII. Ukazał się projekt nowych Statutów Zgromadzenia pt. „Statuty Stowarzyszenia pod patronatem św. Elżbiety dla pielęgnowania i opieki nad chorymi potrzebującymi pomocy”.
- 1852 Klara Wolff, przebywająca w Bystrzycy Kł., uległa wypadkowi w drodze do chorych.
- 1853 4. I. Klara Wolff zmarła w Bystrzycy Kł. w wieku 48 lat. Po jej śmierci wszystkie (3) Szare Siostry z Bystrzycy Kł. zostały przyjęte przez Siostry Franciszkanek w Münster.
- 1853 30. III. Siostry przyjęły i podpisały nowe Statuty.
- 1854 Maria Merkert utworzyła filię w Prudniku.
Do Zgromadzenia wstąpiło 5 kandydatek.
- 1857 Powstała placówka we Wrocławiu, a jej przełożoną mianowano M. Franciszkę Werner.
- 1859 20. V. Odbyło się zebranie informacyjno-dyskusyjne na prośbę ks. Roberta Urbana w Złotoryi. Siostry przyjęły jednogłośnie Statuty, zredagowane przez ks. R. Urbana, pt. „Ogólne Statuty Stowarzyszenia św. Elżbiety”, oparte na duchu III Zakonu św. Franciszka.
Dnia 27. VIII. tegoż roku ks. R. Urban przesłał Ks. Biskupowi „Dodatek” do Statutów.
- 1859 4. IX. Książe biskup wrocławski Henryk Förster zaaprobował Statuty i przyznał kościelne zatwierdzenie Szarym Siostronom.
1. X. Ks. R. Urban został mianowany Protektorem Szarych Sióstr.

- 1859 4. X. Wydrukowano nowe Statuty z aprobatą biskupią.
- 1859 15. XII. Marię Merkert wybrano na przełożoną generalną. 27. XII. wybór zatwierdził Ks. Biskup.
- 1860 5. V. 26 Sióstr (razem z Marią Merkert) złożyło pierwszą profesję we Wrocławiu. Śluby zakonne w imieniu Kościoła przyjął Ks. Protektor R. Urban.
- 1860 4. VIII. Ks. Kan. Adrian Włodarski, późniejszy biskup, objął urząd Kuratora Szarych Sióstr po Ks. R. Urbanie.
- 1863 19. III. Poświęcono kamień węgielny pod budowę Domu Macierzystego w Nysie.
- 1864 Ułożono Statut dla „Katolickiego Zakładu Dobroczynnego p.w. św. Elżbiety”.
- 1864 23. V. Król Wilhelm I przyznał Kongregacji Szarych Sióstr państwowe prawa korporacyjne.
- 1865 21. XI. Biskup A. Włodarski poświęcił Dom Macierzysty w Nysie.
Zgromadzenie liczyło 300 sióstr w 36 domach zakonnych.
- 1866 W wojnie prusko-austriackiej Szare Siostry w liczbie 173 pielęgnowały rannych żołnierzy w liczbie 8.544 w innych szpitalach oraz 37 Sióstr w szpitalach polowych — 1.838 żołnierzy.
- 1869 Matka Maria Merkert zaczęła starania w Rzymie u Stolicy Apostolskiej o zatwierdzenie Zgromadzenia.
- 1865 24. IX. Ks. biskup Adrian Włodarski, kurator Zgromadzenia, przedłożył księciu biskupowi Henrykowi Försterowi Statuty oparte o regułę św. Augustyna.
- 1870 Przekazano prośbę do Stolicy Apostolskiej o zatwierdzenie Statutów Zgromadzenia.
- 1871 7 czerwca. Papież Pius IX wydał dekret pochwalny (Decretum Laudis) dla Zgromadzenia.
- 1872 14. XI. Zmarła Matka Maria Merkert (w 56 roku życia), założycielka Zgromadzenia i pierwsza przełożona generalna.
- 1873 11. III. Nastąpił wybór Matki Franciszki Werner na przełożoną generalną.
- 1875 Matka Franciszka Werner skierowała do cesarzowej Augusty pismo w sprawie obrony Zgromadzenia przed ustawami majowymi.
- 1875 30. V. Zmarł ks. biskup kurator A. Włodarski.
Nowym kuratorem Zgromadzenia został ks. Franciszek Fischer, dziekan, proboszcz kościoła św. Maurycego we Wrocławiu.
- 1879 Po śmierci ks. F. Fischera (17. X.) kuratorem Zgromadzenia został ks. kan. Henryk Klein (25. X.).
- 1880 Szare Siostry otrzymały od władz państwowych pozwolenie na zajmowanie się dziećmi (uczenie dzieci w wieku przedszkolnym).
- 1880 Przybycie pierwszych Sióstr do Norwegii, sprowadzonych przez ks. Klemensa Hagemanna, proboszcza misyjnego w Hammerfest.

- 1882 Zgromadzenie otrzymało pozwolenie na przyjęcie 100 kandydatek. Pozwolono też przenosić Siostry bez osobnego zezwolenia oraz przyjmować kandydatki bez zezwolenia na przeciąg roku.
- 1883 Ponowne składanie ślubów zakonnych.
Poświęcenie kaplicy św. Józefa we Wrocławiu.
- 1884 Ponowny wybór Matki Franciszki Werner na przełożoną generalną.
- 1885 14. XII. Zmarła Matka Franciszka Werner.
- 1886 24. II. Przełożoną generalną wybrano Matkę Melchiorę Klammt.
- 1887 26. I. Zgromadzenie uzyskało zatwierdzenie papieża Leona XIII.
- 1890 Pozwolenie Stolicy Apostolskiej na przeniesienie siedziby Zarządu Generalnego i nowicjatu do Wrocławia.
- 1892 Poświęcenie Domu Macierzystego i nowej kaplicy we Wrocławiu.
- 1892 Ks. Józef Jungnitz opublikował pierwszy zarys historyczny Zgromadzenia pt. Kongregacja Szarych Sióstr św. Elżbiety (Die Kongregation der grauen Schwestern von der heiligen Elisabeth. Breslau 1892).
- 1893 Wydano pierwszy katechizm ślubów.
- 1897 17. VII. Śmierć Kuratora Zgromadzenia — ks. H. Kleina.
29. VII. Urząd Kuratora objął ks. Karol Augustyn, późniejszy biskup wrocławski.
- 1898 26. IV. Papież Leon XIII zatwierdził na okres 7 lat Konstytucje Szarych Sióstr św. Elżbiety.
- 1898 16. XI. Zgromadzenie otrzymało relikwie św. Elżbiety od ks. dr Edwarda Friedericha z Wiednia.
- 1898 Kapituła generalna uchwaliła podział Zgromadzenia na 6 prowincji:
1. Prowincja Domu Macierzystego z zarządem generalnym i prowincjalnym we Wrocławiu.
 2. Prowincja Prus Wschodnich i Zachodnich z siedzibą w Królewcu.
 3. Prowincja Turynii z siedzibą w Halle.
 4. Prowincja Szwecji z siedzibą w Sztokholmie.
 5. Prowincja Włoch z siedzibą w Rzymie.
 6. Prowincja Norwegii i Danii z siedzibą w Oslo.
- Postanowiono też budowę oddzielnego nowicjatu we Wrocławiu.
- 1899 Otwarto dom rekolekcyjny dla Sióstr w Kraszowicach.
- 1899 Zaczął ukazywać się kwartalnik — „Gazetka św. Elżbiety” (Sanct Elisabethblatt).
Wydrukowano „Zwyczajnik” Zgromadzenia.
- 1899 Ks. Jerzy kard. Kopp został mianowany Protektorem całego Zgromadzenia.
- 1902 9. II. Ulicy, przy której mieścił się Dom Generalny we Wrocławiu, nadał Magistrat Miasta nazwę św. Józefa.

- 1905 15. VI. Kapituła generalna ster Zgromadzenia złożyła po raz czwarty w ręce Matki Melchiorzy Klammt. Uchwalono, by siostry profeski po ślubach wieczystych nosiły na szyi medal.
Utworzono 2 prowincje:
1. Brandenburgia — Pomorze z siedzibą w Berlinie,
2. Szlezwik-Holsztyn z siedzibą w Reinbek.
- 1906 12. XII. Papież Pius X zatwierdził obchodzenie uroczystości św. Elżbiety dla kaplic Szarych Sióstr jako święta II klasy.
- 1907 Szkoła pielęgniarstwa we Wrocławiu przy szpitalu św. Józefa otrzymała prawa państwowe.
- 1908 Rozpoczęto budowę szpitala w Poznaniu przy ul. Łąkowej.
- 1909 16. VIII. Poświęcenie grotty M. B. z Lourdes wybudowanej w ogrodzie nowicjackim we Wrocławiu.
- 1909 1. X. Poświęcono szpital w Poznaniu.
- 1913 Utworzono prowincję Gnieźnieńsko-poznańską z siedzibą w Poznaniu. Przełożoną prowincji została Matka M. Hildegarda Stefańska.
- 1914 4. VI. Rozpoczęła się kapituła generalna. Ster Zgromadzenia przekazano ponownie do rąk Matki Lamberty Fleischer (obowiązki te sprawowała od r. 1908 — pod odejściu do wieczności, 29. III. tegoż roku, Matki Melchiorzy Klammt).
Uchwalono utworzenie postulatu przy domu prowincjalnym w Poznaniu, ulepszenie ubioru (wprowadzenie welonu i płaszcza), dokształcanie młodych sióstr i kandydatek.
- 1914 Przełożona generalna zezwoliła Siostronom w okresie wojennym na składanie ślubów wieczystych wobec proboszcza i przełożonej danej placówki.
- 1917 Konstytucje Zgromadzenia zostały zatwierdzone przez Stolicę Apostolską na dalsze 3 lata z powodu nadzwyczajnych okoliczności.
- 1917 9. V. Papież Benedykt XV mianował Kardynałem Protektorem Zgromadzenia w Rzymie — ks. Wilhelma van Rossum, Prefekta Kongregacji Rozkrzewienia Wiary.
- 1919 Zmarł kurator Zgromadzenia — sufragan wrocławski, biskup Karol Augustyn. Jego następcą został ks. kan. Jan Steinmann.
- 1919 13. XI. Otwarcie nowicjatu w Poznaniu.
- 1920 1. IX. Na kapitule generalnej wybrano piątą z kolei przełożoną generalną — Matkę Mercedes Rother.
- 1921 27. IX. Otworzono nowicjat w prowincji Brandenburgia — Pomorze.
- 1922 10. VIII. Prowincja poznańska otworzyła Lecznice w Warszawie — Topiel p.w. św. Antoniego.
- 1923 Matka Mercedes Rother na audyencji u papieża Piusa XI.

- 1923 16. X. Zgromadzenie agregowano do Zakonu Braci Mniejszych św. Franciszka z Asyżu.
- 1924 6. IV. Nastąpiło ostateczne zatwierdzenie Konstytucji Szarych Sióstr św. Elżbiety przez papieża Piusa XI.
- 1924 31. V. Utworzono polską prowincję na Górnym Śląsku z siedzibą w Katowicach.
- 1925 5. VIII. Poświęcenie wybudowanego domu nowicjatu w Poznaniu.
- 1926 Założono pierwszą placówkę w Ameryce.
- 1928 Powstał dom Sióstr Emerytek w Lesznie.
- 1929 W Poznaniu otwarto szkołę podstawową prowadzoną przez siostry elżbietanki.
- 1931 1. II. Odbyło się poświęcenie i oddanie do użytku Szpitala św. Antoniego na Mokotowie w Warszawie.
- 1931 Trzy siostry prowincji poznańskiej na prośbę ks. kard. A. Hlonda udały się do Jerozolimy, by służyć w założonym Polskim Domu pielgrzymom, zwłaszcza polskim.
- 1933 21. XII. Zgromadzenie otrzymało nowego Kardynała Protektora — Franciszka Marchetti'ego Selvaggianiego.
- 1934 Erygowano prowincję włoską z siedzibą w Rzymie.
- 1935 12. I. Utworzenie prowincji w Czechosłowacji z siedzibą (od 11. V. 1936 r.) w Krnowie. Dom Nowicjatu umieszczono w pobliskim Jeźniku.
- 1937 Utworzono trzy placówki w prowincji poznańskiej: Czerniejewo (pow. Gniezno), Międzychód (ul. Gen. Sikorskiego) i Poznań — Fara, ul. Gołębia.
- 1938 Staraniem przełożonej generalnej M. Mercedes Rother wydano nowy zwyczajnik Zgromadzenia.
- 1938 Prywatna szkoła podstawowa Zgromadzenia w Poznaniu (przy ul. Łąkowej) otrzymała uprawnienia publicznych szkół powszechnych.
- 1938 Rozbudowano szpital św. Józefa we Wrocławiu przy ul. Nadbrzeżnej — urządono poliklinikę, mieszkania dla lekarzy i przytułek dla starców.
- 1938 Zgromadzenie liczyło 4.827 sióstr w 519 domach zakonnych.
- 1939 Prowincja we Włoszech otworzyła nowicjat w Bresano.
- 1939 Przeszło 1000 Sióstr pielęgnowało rannych żołnierzy w szpitalach wojskowych i w szpitalach rezerwy.
- 1939 Wprowadzono biały habit dla Sióstr pielęgniarek w szpitalach.
- 1940 Lipiec. Powstała druga placówka Zgromadzenia w Jerozolimie. Na progu domu Siostry witały wodza wojska polskiego, generała Władysława Sikorskiego oraz biskupa Polowego Armii Polskiej na Wschodzie, Józefa Gawlinę. Budowę Nowego Domu Polskiego w Jerozolimie rozpoczęto głównie z ofiar żołnierzy polskich.

- 1940 24. IX. Arcybiskup wrocławski, Adolf kard. Bertram, zamianował ks. kan. Józefa Kramera kuratorem Zgromadzenia.
- 1940 Władze okupacyjne wywoziły Siostry emerytki (w liczbie 38) z Leszna Wlkp do klasztoru OO. Franciszkanów w Osiecznej, gdzie skomasowano też Siostry z zakładu wychowawczego w Osiecznej.
- 1941 Wiosną przewieziono Siostry z domu prowincjalnego w Poznaniu i z innych placówek do obozu pracy w Bojanowie. Zlikwidowano prowincję poznańską.
- 1941 Dokonano poświęcenia Nowego Domu Polskiego w Jerozolimie — „Małej Polski” na obczyźnie w Palestynie.
- 1942 Rok jubileuszowy Zgromadzenia — 100-lecie istnienia.
3. I. Zmarła szóstą przełożona generalna — Matka Edelberta Hoffmann. Zgromadzenie liczyło wówczas 4712 Sióstr w 432 domach.
- 1942 Matka M. Matylda Küttner, dotychczasowa mistrzyni nowicjatu, została wybrana na kapitule generalnej we Wrocławiu siódmą przełożoną generalną.
Kapituła zadecydowała o prowadzeniu wspólnego postulatu i nowicjatu we Wrocławiu dla wszystkich prowincji zakonnych.
Uchwałą kapituły generalnej wyłączono cztery placówki w Danii z prowincji norweskiej, uzależniając je bezpośrednio od domu macierzystego we Wrocławiu.
- 1942 W prowincji poznańskiej odbywały się dalsze transporty Sióstr z różnych placówek do obozu pracy w Bojanowie.
- 1942 27. IX. Uroczystą Mszę św. jubileuszową odprawił Ks. Kard. Bertram w kaplicy św. Józefa w domu generalnym we Wrocławiu. Zgromadzenie otrzymało błogosławieństwo Ojca św. Piusa XII. Odbyła się inscenizacja na temat historii zgromadzenia i postaci Matek Założycielek.
- 1942 W listopadzie wznowiono z okazji jubileuszu wydawanie pisma „Elisabethblatt”, przerwane w 1927 r.
- 1942 Statystyka domu macierzystego z okazji stulecia: od początku istnienia kongregacji przyjęto — 7598 członkiń, zmarło — 2220 sióstr, zwolniono — 677 sióstr. Stan na 24. IX. 1942 r. — 4701 sióstr.
- 1643 24. XII. Poświęcenia kaplicy p.w. M. B. Wspomożenia Wiernych w Nowym Domu Polskim w Jerozolimie dokonał Ks. ppik Tomasz Reginek, wikariusz generalny dla uchodźców polskich.
- 1944 W czasie Powstania Warszawskiego zostały zniszczone trzy domy Zgromadzenia, m.in. nowy szpital mokotowski.
- 1945 Oblężenie Wrocławia. Działania wojenne i bombardowania zniszczyły dom macierzysty we Wrocławiu i wiele innych domów zakonnych.

- 1945 25. VII. Do Wrocławia przybyła z prowincji poznańskiej Matka M. Jolenta Przybył, mianowana asystentką generalną.
- 1945 W październiku nastąpiło powołanie nowicjatu w Poznaniu-Pokrzywnie.
- 1945 Z powodu zajęcia domu prowincjalnego w Poznaniu przez wojsko, w lutym tego roku przeniesiono siedzibę prowincji do Poznania-Jeżyc.
28. VIII. Odbywają się tu pierwsze po 5-letniej przerwie śluby wieczyste 55 sióstr prowincji poznańskiej.
- 1945 8. XI. Śmierć M. Stanisławy Dankowskiej, przełożonej prowincji poznańskiej.
- 1946 Siostry, które opuściły Wrocław, osiedliły się w Reinbek.
Urząd wizytatorki generalnej we Wrocławiu objęła Matka M. Jolenta Przybył.
- 1946 Nastąpił podział Zgromadzenia w Polsce na sześć prowincji:
1. Prowincja Dolno-śląska z siedzibą we Wrocławiu. Matka M. Jolenta Przybył, wizytatorka generalna, była równocześnie przełożoną tej prowincji. We Wrocławiu znajdował się zastępczy dom generalny dla prowincji polskich.
 2. Prowincja Nyska z siedzibą w Nysie. Przełożoną prowincji została Matka M. Kasylda Szprengel.
 3. Prowincja Gnieźnieńsko-poznańska z siedzibą w Poznaniu. Przełożoną tej prowincji była Matka M. Zofia Nawrocik.
 4. Prowincja Katowicka z siedzibą w Katowicach, obejmująca także domy na terenie Czechosłowacji. Przełożoną tej prowincji była Matka M. Jolanta Kolińska.
 5. Prowincja Pomorska z siedzibą w Toruniu. Przyłączono do niej domy z północnej części prowincji poznańskiej oraz z prowincji królewieckiej (na terenie Polski). Przełożoną prowincji mianowano Matkę M. Tymotę Ropińską.
 6. Prowincja Warszawska z siedzibą w Warszawie (wydzielona z prowincji poznańskiej). Przełożoną prowincji była tu Matka M. Ludwika Opertowska.
- 1946 Mistrzynią nowicjatu w Poznaniu (przeniesionego już z Pokrzywna na ul. Łąkową) została Siostra M. Stylita Karczyńska, w Katowicach — Siostra M. Ewangelista Pronobis, w Nysie — Siostra M. Anzelma Kierszke.
- 1946 16. X. Zatwierdzenie kuratora dla prowincji polskich we Wrocławiu w osobie ks. dr. Jana Terlagi na miejsce ks. J. Kramera.
- 1946 6. XI. Pracę duszpasterską w domu centralnym Zgromadzenia we Wrocławiu objął ks. dr. Wincenty Urban, późniejszy biskup wrocławski i kurator prowincji polskich, który służy Siostrom nadal.

- 1947 Rozkwit nowicjatów w Polsce — 64 postulantek w polskich prowincjach przystąpiło do obłóczyn.
- 1948 28. VI. Mistrznią wznowionego po wojnie nowicjatu we Wrocławiu zamianowano Siostrę M. Gabrielę Grabarz.
- 1949 2. II. W uroczystość M. B. Gromnicznej nastąpiła zmiana szarego welonu na czarny.
- 1949 Przejęcie przez państwo 14 własnych szpitali elżbietanek.
- 1950 Wydano modlitewnik „Venite ad me” oraz nowy zwyczajnik.
- 1950 W Polsce nastąpiło upaństwowienie przedszkoli, domów dziecka i innych zakładów prowadzonych przez siostry.
- 1951 15. VI. Odbiło się poświęcenie odbudowanej kaplicy Matki Boskiej w domu macierzystym we Wrocławiu.
- 1953 1. I. Stan Zgromadzenia (w prowincjach polskich): 272 domów zakonnych, 2064 sióstr profesek, 81 nowicjuszek, 96 postulantek.
- 1953 Zgodnie z żądaniami władz kościelnych Matka Wizytatorka Generalna M. Jolanta Przybył wydała w lipcu pierwszą egzortę (okólnik) dla wszystkich sióstr polskich prowincji, co było odtąd kontynuowane każdego miesiąca (także przez jej następczynię).
- 1954 1. I. Stan liczbowy Zgromadzenia w Polsce: 281 domów zakonnych, 2138 sióstr profesek, 70 nowicjuszek, 91 postulantek.
- 1954 Z terenu Śląska umieszczono Siostry w trzech klasztorach: w Gostyniu, Kobylinie i Dębowej Łące.
- 1954 24. XI. Dla dobra tych odizolowanych sióstr powołała Matka Wizytatorka Generalna do pomocy Siostrę M. Immaculatę Kaczmarek ze Świdnicy.
- 1955 1. IV. Papież Pius XII zamianował nowego Kardynała Protektora Zgromadzenia w osobie ks. Waleriusza kard. Valeri.
- 1956 Wysłała książeczkę „Stan zakonny i śluby” O. Karola Van Volxen S. J.
- 1956 6. IV. Zmarł kurator Zgromadzenia — ks. J. Kramer.
25. VI. Urząd kuratora objął ks. Leo Christoph.
- 1956 W październiku siostry powróciły z Gostynia, Kobylina i Dębowej Łąki do swych domów zakonnych.
- 1957 1. I. Stan liczbowy polskich prowincji był następujący: 230 domów zakonnych, 2101 sióstr profesek, 42 nowicjuszek, 60 postulantek.
- 1957 W tym roku umożliwiono siostronom odbyć kursy i uzyskać dyplomy pielęgniarские.
- 1957 15. IV. Kongregacja dla Spraw Zakonnych zatwierdziła nowy ceremoniał na wszystkie uroczystości zakonne.
- 1957 Dom Generalny wydał śpiewnik kościelny „Magnificat”.
- 1958 21. I. Decyzją przełożonej generalnej odłączono urząd wizytatorki generalnej — który pełniła nadal Matka M. Jolanta Przybył — od urzędu przełożonej prowincji wrocławskiej, powierzono

- nego Matce M. Immaculacie Kaczmarek. Tak dla wizytatorki generalnej jak i dla przełożonej prowincji zamianowano osobne radne.
- 1958 Urząd przełożonej prowincji w Poznaniu — po 12 latach pracy Matki M. Zofii Nawrocik na tym stanowisku — objęła Matka M. Aniela Tomczak.
- 1958 20. V. Św. Kongregacja dla Spraw Zakonnych prolongowała zezwolenie na noszenie czarnego welonu aż do czasu najbliższej kapituły generalnej.
- 1958 W czerwcu po raz pierwszy prowincje polskie przekazały Św. Kongregacji sprawozdanie za okres od 1946 do czerwca 1958.
- 1959 Stan prowincji polskich na dzień 1. I: 256 domów zakonnych, 2039 sióstr profesek, 54 nowicjuszek (I profesję złożyło 52), 72 postulantki (do obłóczyn poszło 44).
- 1959 4. IX. W 100-lecie uznania przez Kościół Zgromadzenie liczyło 4300 sióstr, przed 100 laty — 60 sióstr.
- 1960 Od Wielkanocy siostry odmawiały „Małe Officium” według nowego tłumaczenia psalmów.
- 1960 W Polsce wydano do użytku sióstr nowy modlitewnik „Venite ad me”.
- 1961 16 marca zmarła we Wrocławiu Matka Wizytatorka Generalna M. Jolanta Przybył.
20 marca urząd wizytatorki generalnej objęła Matka M. Cecylia Ruchniewicz.
- 1962 Ks. biskup W. Urban został ustanowiony kuratorem prowincji śląskich, a od 1966 r. — wszystkich prowincji Zgromadzenia w Polsce.
- 1962 29—31 maja odbyła się kapituła generalna w Rzymie. Przełożona generalną została Matka M. Joanna Schneider.
- 1962 28. VIII. Zlikwidowany został dom zakonny w Budapeszcie, należący do prowincji poznańskiej.
- 1962 11. X. Rozpoczął się w Rzymie II Sobór Watykański.
23. X. Siostry prowincji polskich odbywały czuwanie na Jasnej Górze w intencji Soboru.
- 1962 Na początku tego roku Zgromadzenie w Polsce liczyło: 255 domów zakonnych, 2050 sióstr profesek, 43 siostry nowicjuszek (profesję złożyło 42), 58 postulantek (habit otrzymało 6).
- 1963 Zostały zlikwidowane domy zakonne w Ameryce: w North East i w Esopus.
- 1963 Zmarła najstarsza siostra Zgromadzenia, S. Hildeberta Cieśnik, która habit otrzymała z rąk Matki Franciszki Werner. Przed śmiercią złożyła zeznania dotyczące Matki Franciszki, mające posłużyć jako dokument do beatyfikacji.
- 1964 16 lipca odbyła się ekshumacja Matek Założycielek staraniem Matki Wizytatorki Generalnej M. Cecylii Ruchniewicz. Śmiertel-

- ne szczątki Założycielek przeniesiono uroczyscie z Cmentarza Jeruzolimskiego do podziemi katedry św. Jakuba w Nysie.
- 1965 15. IX. Rodziny zakonne w Polsce oddały się w macierzyńską niewolę Maryi — za wolność Kościoła św. w Polsce.
- 1965 15. XI. Utworzono wspólny nowicjat dla prowincji polskich we Wrocławiu.
- 1965 21. XI. W Nysie obchodzono 100-lecie istnienia kaplicy i domu prowincjonalnego — „kolebki” Zgromadzenia.
- 1967 Rok jubileuszowy Zgromadzenia.
27 września. 125-lecie powstania Zgromadzenia.
- 1967 Stan liczbowy w sześciu prowincjach polskich: 248 domów zakonnych, 1949 sióstr profesek, 13 sióstr nowicjuszek, 40 postulantek.
Poza granicami Polski — w ośmiu prowincjach: 172 domy zakonne, 1810 sióstr profesek.
Całe Zgromadzenie liczy 14 prowincji zakonnych, 420 domów zakonnych, 3759 sióstr profesek.
Zgromadzenie otrzymało z okazji tego jubileuszu gratulacje oraz błogosławieństwo apostolskie papieża Pawła VI.
- 1967 8. XII. Utworzono w Jerozolimie sierociniec tzw. Dom Pokoju (należący do prowincji poznańskiej).
- 1968 Matka Wizytatorka Generalna M. Cecylia Ruchniewicz zwołała przełożone prowincji polskich do Wrocławia na konferencję przygotowawczą przed kapitułą generalną.
- 1968 W Częstochowie utworzono nowy dom zakorny należący do prowincji warszawskiej.
- 1968 16. X. Delegatki polskich prowincji udały się do Rzymu na kapitułę generalną.
- 1968 26. X. Rozpoczęła się kapituła generalna. Przełożoną generalną wybrano ponownie Matkę M. Joannę Schneider.
- 1968 Na kapitule generalnej zredagowano na nowo Konstytucje Zgromadzenia i Dyrektorium; postanowiono odmawianie modlitw brewiarzowym w języku ojczystym oraz uchwalono niewielką zmianę ubioru zakonnego.
- 1969 3. V. Poświęcenie domu i kapliczki w Częstochowie.
- 1969 6. IX. Zmarła we Wrocławiu Matka Wizytatorka Generalna M. Cecylia Ruchniewicz.
- 1969 W Adwencie Siostry w Polsce otrzymały nowe Konstytucje i Dyrektorium Zgromadzenia.
- 1969 W prowincji wrocławskiej obchodzono 100-lecie istnienia placówek w Szprotawie i Koźuchowie.
- 1969 8. XII. Urząd Wizytatorki Generalnej w Polsce objęła S. M. Immaculata Kaczmarek, dotychczasowa przełożona prowincji we Wrocławiu, a na jej miejsce obowiązki przełożonej prowincji objęła S. M. Klotylda Mikołajczak.

- 1969 18—19. XII. Matka Wizytatorka Generalna M. Immaculata Kaczmarek wraz z przełożoną prowincji wrocławskiej przebywały w Nysie, by u grobu Matek Założycielek uprosić sobie błogosławieństwo w pracy na zleconym urzędzie.
- 1969 20. XII. W Warszawie odbyło się poświęcenie kaplicy i domu zakonnego przy ul. Krasickiego.
- 1970 13. I. Nastąpiła zmiana na urzędzie przełożonej prowincji w Poznaniu, który — po ukończeniu II kadencji przez S. M. Aniele Tomczak — objęła Sostra M. Witolda Bukowska.
- 1970 W polskich prowincjach Zgromadzenia siostry rozpoczęły pracę w akcji budzenia powołań zakonnych poprzez organizowanie spotkań z dziewczętami i wygłaszanie prelekcji w kościołach o życiu zakonnym.
- 1971 Matka Wizytatorka Generalna M. Immaculata Kaczmarek zarządziła odbywanie w każdym domu zakonnym godziny biblijnej (raz w miesiącu).
- 1971 11. II. Dwie Siostry z prowincji poznańskiej wyjechały na stałe do Jerozolimy.
- 1971 29. VI. Wyszła Ustawa PRL (z dnia 23. VI. 1971 r.) o przejściu na własność Kościoła Rzym.-Kat. niektórych nieruchomości na Ziemiach Zachodnich i Północnych.
W październiku władze państwowe wręczyły Zgromadzeniu decyzje uwłaszczeniowe.
- 1972 4. IX. Zmarł we Wrocławiu ks. dr J. Terlaga, kurator Zgromadzenia w latach 1946—1952.
- 1972 26. IX. Uroczystość 130-lecia założenia Zgromadzenia poprzedziło we Wrocławiu triduum.
- 1972 14. XI. Zredagowano nr 1 „Biuletynu św. Elżbiety” — informatora międzyprovincialnego w Polsce — z inicjatywy Matki M. Immaculaty Kaczmarek, wizytatorki generalnej.
- 1973 Zmarł kapelan Domu Sióstr Emerytek w Reinbek, o. Karol Van Volxen S. J.; pracował w Zgromadzeniu we Wrocławiu (1943—1945), a następnie w Reinbek (1945—1973).
- 1974 14. XI. Na kapitule generalnej w Rzymie wybrano dziewiątą przełożoną generalną: Matkę M. Ignatię Hischer.
- 1974 Uchwały 18 kapituły generalnej:
— zmiana struktury Zgromadzenia, likwidacja podziału na regiony, przeniesienie domu generalnego do Rzymu;
— nowa redakcja i przepracowanie konstytucji oraz dyrektorium Zgromadzenia z dostosowaniem do aktualnie obowiązujących przepisów kościelnych.
- 1974 21. VIII. W prowincji toruńskiej zlikwidowano dom zakorny w Orzechowie, pow. Lidzbark Warmiński.

- 1975 8—11. II. Odbyła się konferencja przełożonych prowincji polskich we Wrocławiu celem uzgodnienia lokalnych założeń kapituły generalnej.
15—19. II. Komisja redakcyjna opracowała dwa numery Biuletynu, na rok 1974 i 1975, i zarazem ostatnie, gdyż na ostatniej kapitule generalnej postanowiono redakcję w Rzymie Informatora Ogólnego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety.
- 1975 18. V. Ogłoszenie Konstytucji Zgromadzenia.
- 1975 20/21. XII. Odbyło się w domu prowincjalnym we Wrocławiu nocne czuwanie młodzieży żeńskiej archidiecezji wrocławskiej.
- 1975 We Wrocławiu odbyła się konferencja przełożonych prowincji, mistrzyń nowicjatu i junioratu pod przewodnictwem Wikarii Generalnej M. Immaculaty Kaczmarek w sprawie przyszłości elżbietańskich prowincji i przygotowania Dyrektorium do druku. Siostra M. Aquina Schaefer przetłumaczyła tekst Konstytucji z języka niemieckiego na język polski i przygotowała do druku.
- 1976 23—26. I. Odbyło się w domu prowincjalnym we Wrocławiu Sympozjum Katechetyczne sióstr elżbietanek z prowincji polskich.
- 1976 13/14. X. Odbyło się nocne czuwanie sióstr elżbietanek z Polski na Jasnej Górze.
- 1976 19. XI. Wręczenie Księgi Pamiątkowej pt. „Niestrudzony Siewca” Ks. Biskupowi Prof. Dr hab. Wincentemu Urbanowi, długoletniemu i ogromnie zasłużonemu duszpasterzowi i wychowawcy młodzieży zakonnej — z okazji jego 40-lecia kapłaństwa i 30-lecia duszpasterstwa w archidiecezji wrocławskiej i w domu centralnym sióstr elżbietanek we Wrocławiu, przygotowanej i wydanej przez siostry elżbietanki.
- 1977 28. I. W Częstochowie na Jasnej Górze odbył się I Ogólnopolski Zjazd Katechetyczny, w którym uczestniczyły siostry z wszystkich prowincji polskich.
- 1977 31. I. W domu prowincjalnym we Wrocławiu odbyło się 3-dniowe Sympozjum Katechetyczne dla sióstr katechetek wszystkich prowincji polskich.
- 1977 19. X. Odbyło się nocne czuwanie sióstr naszego Zgromadzenia na Jasnej Górze w Częstochowie — o zdrowie dla Ks. Prymasa, Stefana kard. Wyszyńskiego.
- 1977 Dom prowincjalny we Wrocławiu przeżywał nawiedzenie łaskami słynącej statuetki M. B. Wambierzyckiej.
- 1977 W domu prowincjalnym we Wrocławiu odbyło się spotkanie sióstr archiwistek i historyczek z różnych zgromadzeń zakonnych. Spotkania takie są organizowane już od kilku lat.
- 1977 W domu zakonnym w Krzeszowie został zorganizowany 2-tygodniowy kurs dla dziewcząt w ramach akcji budzenia powołań zakonnych do Zgromadzenia.

- 1977 W Częstochowie odbyło się międzyzakonne spotkanie przełożonych wyższych, a następnie konferencja przełożonych polskich prowincji sióstr elżbietanek.
- 1977 Siostra M. Sapientia Stach, przełożona domu w Sobótce, ukończyła specjalizację II stopnia z zakresu stomatologii zachowawczej.
- 1978 1—4. II. W domu prowincjalnym we Wrocławiu odbyło się kolejne Sympozjum Katechetyczne dla sióstr naszego Zgromadzenia z polskich prowincji.
- 1978 26. II. Spotkanie sióstr prowincjalnych i delegatek z poszczególnych prowincji polskich w domu prowincjalnym we Wrocławiu pod kierunkiem redaktora „Naszej Przyszłości”, ks. prof. A. Schletza z Krakowa — w sprawie przygotowania materiału historycznego, dotyczącego polskich prowincji elżbietańskich.
- 1978 29. VII. Poświęcenie mozaiki, zmontowanej przez s. Elżbietę Grzegorzewicz z prowincji warszawskiej, przedstawiającej postać św. Elżbiety, umieszczonej na frontonie kaplicy św. Józefa we Wrocławiu.
- 1978 We wrześniu odbyła się konferencja plenarna przełożonych prowincji całego Zgromadzenia w domu generalnym w Rzymie, mając za zadanie omówienie spraw formacyjnych Zgromadzenia, wniesienie poprawek do Konstytucji i Dyrektorium oraz omówienie nowego opracowania modlitewnika „Venite ad me”.
- 1978 30. IX. Zgromadzenie wraz z całym Kościołem przeżywało niespodziewaną żałobę po odejściu do wieczności papieża Jana Pawła I po 33-dniowym pontyfikacie.
16. X. Zgromadzenie, zwłaszcza w Polsce, włączyło się w radość Kościoła z powodu wyboru na Stolicę Piotrową polskiego kardynała, Karola Wojtyły z Krakowa, który przyjął imię Jana Pawła II.
- 1978 Przekształcono na samodzielną placówkę dotychczasowe miejsce pracy sióstr w rezydencji arcybiskupiej we Wrocławiu, ul. Katedralna 11.
- 1978 18. XII. Kaplice domu prowincjalnego we Wrocławiu nawiedziła Matka Boża Częstochowska wędrująca w swym obrazie po rodzinach.
- 1978 31. XII. Odbyło się w domu prowincjalnym we Wrocławiu spotkanie dziewcząt połączone z modlitwą i nocną adoracją.
- 1979 19. V. Prowincja warszawska otrzymała zezwolenie na budowę i zatwierdzenie planu budowy domu zakonnego „Domu Spokojnej Starości” w Zalesiu Górnym pod Warszawą, gdzie dotąd był mały domek parterowy.
- 1980 5—6. I. Odbyło się w domu prowincjalnym we Wrocławiu Jubileuszowe Sympozjum na uczczenie 750-lecia śmierci św. Elżbiety.